

Lions Smulbos

Meer dan 50 verschillende fruitrassen !

Het Lions Smulbos is mede mogelijk gemaakt door de volgende Lionsclubs:

LC Lisse/De Oude Duinen,

LC Haarlemmermeer Host,

LC Haarlemmermeer/Ringvaart,

LC Schiphol en

LC Haarlemmermeer/XXY

WEB

Lions:

Lionsorganisatie (per 01-05-2012)		
Aantal wereldwijd	Omschrijving	Nederland
1.373.041	Lions	11.926
46.772	Lionsclubs	424
ca. 5.400	Zones	45
ca. 888	Districten	6
Internationaal in ca. 205 landen	<u>Lions Clubs International</u>	Nederland MD 110

Aanleiding:

Europa Forum in Nederland:

Tijdens het Europa Forum gehouden in oktober 2011 te Maastricht hamerde Lions President Tam op zijn thema 'I believe', zijn bomenaanplantprogramma.

Tam's doel om wereldwijd 1 miljoen bomen laten planten om als Lions een steentje(!) bij te dragen aan een betere leefomgeving. Dat aantal is nu al 4 maal overschreden.....

Om dit te ondersteunen stonden op het podium zes prachtige bomen.

De voorzitter van de Gouverneursraad bood deze bomen symbolisch aan de internationale president dr. Wing-Kun Tam als start van de Nederlandse bijdrage aan de bomenactie van de zes districten in Nederland.

Voor het District waar de Haarlemmermeer een onderdeel van is, dus **één boom** als start met als **doel actie te ondernemen**.

Binnen het zone-overleg van de Lionsclubs in en rond de Haarlemmermeer van 30 januari 2012 is gesproken over gezamenlijke acties. Vanuit bovenstaande informatie die beschreven is in Nieuwsbrieven is het idee ontstaan om gezamenlijk een project op te starten rondom het aanplanten van bomen.

In een Nieuwsbrief werd het, wereldwijd uitgezet, project beschreven, voortkomend uit het thema I Believe van de in juli 2011 gekozen Internationale President, de heer dr. Wing-Kun Tam uit Hong Kong.

Het is een project waarmee 5 clubs akkoord zijn gegaan om voor een periode van 3 jaar geld beschikbaar te stellen. Daarnaast zijn deze clubs een overeenkomst aangegaan voor het onderhoud voor een periode van 7 jaar.

De 5 clubs zijn:

- LC Lisse/De Oude Duinen,
- LC Haarlemmermeer Host,
- LC Haarlemmermeer/Ringvaart,
- LC Schiphol en
- LC Haarlemmermeer/XXY)

Partners:

Het project die de 5 clubs omarmt hebben is niet alleen uitvoerbaar door de inzet van middelen en "handjes" vanuit die clubs maar worden ondersteund door diverse partners.

We zijn deze partijen heel dankbaar voor de samenwerking.

De volgende partners hebben we op dit moment:

- Recreatieschap Spaarnwoude
- POMologische Vereniging Noord-Holland
- Vruchtboomkwekerij G.Snel
- StukArt Tuinen
- Aannemingsbedrijf Gebr Baars

Recreatieschap Spaarnwoude beheert de recreatiegebieden in de Haarlemmermeer die door de stichting Mainport en Groen aangekocht zijn.

Op grond van gesprekken is gekozen voor het gebied Plesmanhoek.

De Plesmanhoek is aangelegd als compensatie voor de uitbreiding van Schiphol. De naam van het gebied verwijst naar de relatie met de luchtvaart. Plesman was een van de grondleggers van de Nederlandse luchtvaartsector.

Dit gebied ligt noordelijk van het Haarlemmermeerse bos en de Geniedijk tussen de IJweg en de N205. Het gebied van ongeveer 35 ha heeft kleurrijke akkers en is ingericht met de bedoeling om historische agrarische gewassen te verbouwen. Hierdoor ervaar je echt het agrarische landschap. Het beheer wordt uitgevoerd door de agrariërs uit de directe omgeving. In de Plesmanhoek vinden geregeld activiteiten plaats, van wandelen tussen de gewassen tot het meemaken van zaai- en oogstfeesten en van fruit- en bloemen plukken tot schapjes tellen in de schapenweide. In de toekomst wordt mogelijk een educatief en historische centrum gerealiseerd in de Plesmanhoek. <http://www.spaarnwoude.nl/>

De Lionsclubs zijn een overeenkomst aangegaan voor een termijn van 7 (zeven) jaren, ingegaan op 1 november 2012 en eindigend op 31 oktober 2019.

De jaren 2012, 2013 en 2014 worden gebruikt voor de aanplant van hoog- en middelhoge stam fruitbomen en van bessenstruiken. De jaren 2013 tot en met 2019 zullen gebruikt worden voor het beheer en onderhoud van deze boomgaard,

Binnen het recreatieschap is ervaring opgedaan met de POMologische Vereniging Noord-Holland.

De POMologische Vereniging Noord-Holland zet zich in voor het behoud van fruitrassen in grote verscheidenheid, in het bijzonder in de vorm van hoogstamfruitbomen.

Hiermee draagt de vereniging bij aan het behoud van het typisch Noordhollandse landschap.

De vereniging is inmiddels ruim 20 jaar actief en wordt gesteund door zo'n 700 leden. De vereniging werkt aan haar doelstelling door het geven van cursussen (o.a. snoeien, enten), het opstellen van plantplannen en het geven van adviezen over rassenkeuze, ziektebestrijding, snoei e.d. Een belangrijke activiteit is ook het onderhoud van de collectieboomgaarden in Egmond en Middenbeemster. In laatstgenoemde boomgaard (hoek Middenweg-Volgerweg) staan ongeveer 330 fruitrassen waarvan de meesten oorspronkelijk in Noord-Holland werden geteeld.

website: www.hoogstamfruitnh.com.

Tijdens een bezoek aan de fair Beemster400 hebben we in gesprek met leden van deze vereniging nadere afspraken kunnen maken. De POM kan ons ondersteunen. Bijzonder is dat voor het 400-jarig bestaan van de Beemster enkele oude Noord-Hollandse fruitrassen opnieuw gekweekt zijn.

Voor ons Smulbos hebben we 9 van deze halfstambomen kunnen aankopen.

Deze bomen zijn geplaatst onder de nummers 13 t/m 21 (zie pagina Plattegrond.)

Het gaat om de volgende bijzondere soorten:

Halfstam appel:

- Nr 13 Lekker Beetje
- Nr 14 Cox Pomona
- Nr 15 Kaiser Alexander
- Nr 16 Charles Ross
- Nr 17 Beemster Vroeg
- Nr 18 Framboosappel

Halfstam peer:

- Nr 19 Kamperveen
- Nr 20 Pierre Corneille
- Nr 21 Sappig Groentje

Hoogstammen van Boomkweker Snel

In nauw overleg is besloten om voor de lange zijde van ons perceel te kiezen voor hoogstam. Om het gebied meer aanzien te geven is besloten te kiezen voor wat bomen die enkele jaren ouder zijn.

Vereniging POM werkt heel nauw samen met boomkweker G. Snel te Naarden.

<http://www.fruitbomenkwekerij.nl>

Snel is gespecialiseerd in het kweken van vele oude rassen.

De laatste jaren komt er steeds meer vraag naar de appel en peer uit grootmoeders tijd. Oude rassen zijn over het algemeen minder ziektegevoelig dan de moderne rassen. De hoogstam (stamhoogte 1.80 meter) is weer terug van weggeweest en Snel kweekt weer veel oude rassen in hoogstam.

StukArt Tuinen gaat voor maatwerk en een persoonlijke touch.

StukArt Tuinen houdt zich bezig met ontwerp, aanleg en onderhoud van particuliere tuinen en bedrijfsgroen. Ook is het bedrijf gespecialiseerd op het gebied van zwembijvers.

StukArt Tuinen is een hoveniersbedrijf, opgericht 1 maart 1979 door Frans Stukart. Inmiddels uitgegroeid tot een middelgrote organisatie waar kwaliteit en klantvriendelijk denken het belangrijkste is.

Bij StukArt kan je terecht voor een creatief tuinontwerp, een deskundig tuinadvies, de vakkundige aanleg van de tuin maar ook kan je bij hun terecht voor het verzorgen en onderhoud van de tuin of buitenterrein. <http://www.stukart.nl>

Daarnaast zijn zij ook gespecialiseerd in het aanleggen en verzorgen van binnenbeplanting voor grote en kleine projecten.

Zij bieden hun diensten zowel zakelijk als particulier aan. Hun uitgangspunt is om een duurzame relatie met de klant op te bouwen, waarbij het menselijk aspect steeds centraal staat.

De kracht van de organisatie schuilt in de grote mate van flexibiliteit en het totaalproduct dat StukArt Tuinen biedt.

We vinden het heel bijzonder dat StukArt Tuinen ons helpt bij ons project. Zo mogen wij gebruik maken van materialen zoals kruiwagens en wordt Boomband gratis geleverd.

De verrassing was groot om te horen dat de 100 Bessenstruiken door StukArt gesponsord worden!

Gebr. Baars Hoofddorp BV

Aannemings- & verhuurbedrijf

J. & C.J. Baars Hoofddorp bv is een familiebedrijf dat bestaat sinds begin jaren '70 en al vanaf haar oprichting dagelijks vooruitstrevend bezig is met producten van en voor natuur en milieu.

De activiteiten vinden plaats onder de handelsnamen J. & C.J. Baars Hoofddorp BV en

Groenrecycling "De Breekhoorn" BV www.gebr-baars.nl en deze bestaan uit:

Transport

Aanneming

Verhuur

Handel in zand, grind, schelpen en aanverwante materialen.

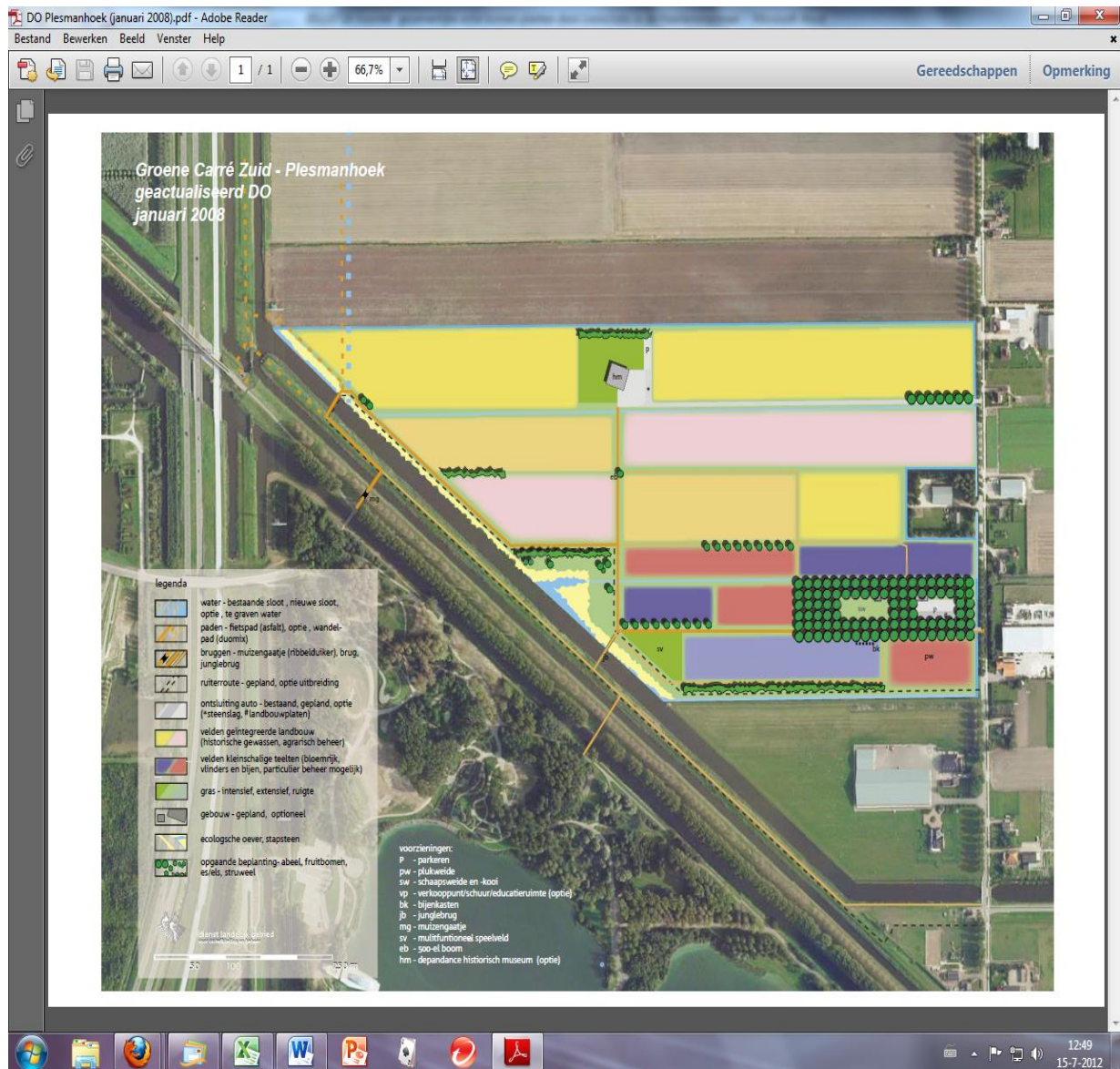
Inname van groenafval zoals boomstobben, takken en grond.

Het be- en verwerken van het ingenomen groenafval op onze afdeling groenrecycling, waarmee wij een belangrijke bijdrage leveren aan het maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Door de Gebroeders Baars is de bomengrond, geschikt voor de Haarlemmermeerse polder, aan ons beschikbaar gesteld!

Locatie:

IJweg t.o. 794 te Hoofddorp

[illegible]

Overzicht uitvoerende werkzaamheden:

Ondertekening contract:

Op 15 oktober 2012 tekenen de presidenten van de 5 deelnemende clubs het contract.

1^e plantdag 1 december 2012

Project in de media

Eerste fruitbomen de grond in

REGIO | 03 december 2012 Door de dichtbijredactie (Witte Weekblad)

Ongeveer veertig leden van de verschillende Lionsclubs zijn in touw om de grond gereed te maken en de eerste bomen te planten. (Foto: pr)

HOOFDORP - De eerste serie fruitbomen voor het Smulbos is afgelopen zaterdag door de Lionsclubs uit Haarlemmermeer en omgeving in de grond gezet. Het bos bij de Plesmanhoek aan de IJweg komt vol te staan met natuurlijke lekkernijen, zodat het aantrekkelijk wordt om te bezoeken voor zowel de bloesem als het fruit.

In navolging van de wereldwijde Lionsactie om meer zorg te dragen voor een betere leefomgeving, hebben, op initiatief van Lionsclub Haarlemmermeer XXY, vijf Lionsclubs in en om Haarlemmermeer de handen in één geslagen om ook hun steentje bij te dragen.

Onderhoud

De organiserende clubs zijn LC Lisse, De Oude Duinen, LC Haarlemmermeer, LC Haarlemmermeer-Ringvaart, LC Schiphol en LC Haarlemmermeer XXY. De komende zeven jaren gaan de leden fruitbomen en struiken planten en zorgen voor het onderhoud.

Harry Winnubst van Lionsclub Haarlemmermeer XXY en trekker van het project, nodigde de vertegenwoordigers van de deelnemende clubs zaterdag uit om de eerste boom te planten. In de stromende regen waren ongeveer veertig leden in touw om de grond gereed te maken en de fruitbomen te planten. De benodigde honderden liters boom- en potgrond, gesponsord door Gebr. Baars uit Hoofddorp, werd hiervoor volop gebruikt.

Het bos komt te liggen in een gebied van ongeveer 35 hectare, heeft kleurrijke akkers en is ingericht met de bedoeling om historische agrarische gewassen te verbouwen. In de Plesmanhoek vinden geregeld activiteiten plaats, van wandelen tussen de gewassen en het meemaken van zaai- en oogstfeesten tot fruit en bloemen plukken en schaapjes tellen in de schapenweide. In de toekomst is het mogelijk het educatieve en historische centrum en de schaapskooi te bezoeken. Voor de paardenliefhebbers en ruiters zijn er splinternieuwe ruitersporen bijgekomen. Een hangbrug verbindt het gebied met de Geniedijk en vormt voor de avonturiers een mooie uitdaging. Een fietsbrug maakt het park voor fietsers toegankelijk.

Foto's van huidige locatie

2^e plantdag 2 november 2013

Haarlemsdagblad 2 november 2013 [Voorpagina](#) / [Regionaal](#) / Haarlemmermeer

Leden van de Lions plantten precies een jaar geleden het eerste boompje in het Smulbos langs de IJweg bij Vijfhuizen. Foto's Hein flach

Smulbos uitgebreid met honderd bessenstruiken

VIJFHUIZEN - Leden van vijf Lions Clubs in Haarlemmermeer en omstreken hebben de smaak goed te pakken.

Ongeveer een jaar geleden plantten zij op een perceel langs de IJweg een tiental fruitbomen met de bedoeling er een Smulbos van te maken, waar bezoekers vrij vruchten kunnen plukken.

Zaterdag wordt het Smulbos uitgebreid met maar liefst honderd bessenstruiken. Om half tien steken de Lions - om een mooie Tante Betje te gebruiken - de handen uit de mouwen en na een kop koffie de spade in grond.

Het Smulbos maakt deel uit van recreatiegebied Plesmanhoek, gelegen noordelijk van het Haarlemmermeerse bos en de Geniedijk tussen de IJweg en de Drie Merenweg. Recreatieschap Spaarnwoude is de eigenaar, maar de Lions hebben het bos voor een jaar of zeven geadopteerd en onderhouden de bomen.

Het Smulbos is L-vormig, de 'L' van Lions. Vorig jaar plantten zij negen halfstam- en twaalf hoogstamfruitbomen, die op advies van de Pomologische Vereniging Noord-Holland bij een erkende boomkweker werden aangekocht. De bomen produceren appels en peren uit grootmoeders tijd, oude rassen luisterend naar namen als Schellinkhouter, Kaiser Alexander en Groninger Kroon. Bomen die passen in de filosofie van het Smulbos, een bos waarin de recreant natuurlijke lekkernijen als fruitbomen en fruitstruiken tegen zal komen.

Zaterdag zullen dus honderd bessenstruiken het Smulbos gaan vervolmaken. Bessen van allerlei soorten en kleuren, verklapt woordvoerder Ton Ruighaver, die spreekt namens de Lionsclubs Haarlemmermeer Oost, Haarlemmermeer Ringvaart, XXY, Schiphol, en Lisse/De Oude Duinen. Bij elkaar hebben deze clubs ongeveer 125 leden.

02-11-2013 HC ✎ VAN DE REDACTIE
Lions planten honderd bessenstruiken in Smulbos

HOOFFDDORP – Het is een druilerige zaterdagmorgen, maar het weerhoudt een grote groep leden van vijf Lionsclubs in Haarlemmermeer niet om letterlijk de handen uit de mouwen te steken en honderd bessenstruiken te planten in het vorig jaar aangeplante Lions Smulbos.

In Haarlemmermeer zijn zeven Lionsclubs actief. Van vijf ervan: Lisse/De Oude Duinen, Haarlemmermeer Host, Haarlemmermeer Ringvaart, Schiphol en Haarlemmermeer/XXY, hebben leden hun laarzen aangetrokken en vertrouwen ze honderd bessenstruiken toe aan de grond van recreatiegebied Plesmanhoek dat grenst aan de Geniedijk tussen de IJweg en de Driemerenweg. Met rode en zwarte aalbes, kruisbes en rode bosbes gaat het Smulbos nóg meer zijn naam eer aandoen. De planten zijn geschonken door Stukart Tuinen uit Hoofddorp. De benodigde vruchtbare bomengrond waarin de plantenwortels zich uitstekend moeten gaan thuisvoelen werd beschikbaar gesteld door het bedrijf Gebroeders Baars uit Lijnden. In het Smulbos mogen de bezoekers vrij vruchten plukken, net zoals zij deze zomer vrij bloemen hebben kunnen plukken in de bloemenweide.

Vorig najaar plantten de Lions 21 fruitbomen in het recreatiegebied. Niet zomaar fruitbomen. Het zijn stuk voor stuk oude rassen, afkomstig uit heel Noord-Holland. Hoogstam en halfstam. Rassen met vergeten namen als Notarisappel, Beemster Vroeg, Pierre Corneille en Sappig Groentje. Op 30 november is het opnieuw plantfeest. Dan gaan er 30 appels- en perenbomen de grond in.

3^e plantdag 30 november 2013

Cursussen

Cursus Programma seizoen 2013/2014

De POMologische Vereniging Noord-Holland organiseert voor het seizoen 2013/2014 weer verschillende cursussen. Meer in het bijzonder over snoeien, enten en Ziekten en Plagen in de fruittuin.

De cursussen bestaan uit 2 uur theorie (in de ochtend) en daarop volgend 3 uur praktijk.

Basissnoeicursus:

Op zaterdag 15 februari 2014 in Spaarnwoude op de Informatieboerderij Zorgvrij in het recreatiegebied. Genieweg 50, 1981 LN Velsen Zuid.
Aanvang, 9.30 uur. Docenten: Pé van der Gracht en Jan Romein.

Vormsnoeicursus:

cursussen in maart op de zaterdag 15 maart 2014 Plesmanhoke Hoofddorp en 22 maart 2014. Locatie nog onbekend.
Aanvang 9 uur. Docenten Pé van der Gracht en Jan Romein.

Voor nadere gegevens kijk op www.hoogstamfruitnh.com. Voor inlichtingen kunt je ook terecht bij Jan Blankendaal 072-5051205 of bij Jan Romein 0228-581654 cursussen@hoogstamfruitnh.com

Snoeien van pitvruchten (appels en peren)

Bij het afleveren van de bomen worden ze altijd vooraf gesnoeid. De koptak wordt 1/3 teruggesnoeid en meestal de drie zijtakken (gesteltakken). Dit wordt gedaan omdat de boom nog moet groeien en zich moet vormen. Het volgende jaar worden de takken die gegroeid zijn op de insnoeiplaatsen weer voor 1/3 ingesnoeid. Dit wordt herhaald tot dat de boom de gewenste grootte heeft bereikt. Daarna worden de koptak en de gesteltakken niet meer gesnoeid en stopt de hoogte- en breedtegroei vanzelf. Door het insnoeien van de koptak en de gesteltakken komen er kleine takjes aan de ingesnoeide takken. Deze kleine takjes zijn belangrijk, dit worden namelijk de takjes waar vruchtknoppen en later de vruchten aan komen.

Deze kleine takjes mag je nooit insnoeien! Hoe ouder deze takjes worden, hoe meer vruchtknoppen, hoe meer vruchten.

Let op: het eerste jaar groeit een loot, het tweede jaar gaat hij vruchtknoppen zetten en het derde jaar kan hij vruchten geven.

Je krijgt een boom nooit 'klein' door zwaar te snoeien, want: **snoeien doet groeien.**

Let bij het snoeien goed op wat bloem- en bladknoppen zijn, bloemknoppen 'staan' op de tak en bladknoppen 'liggen' op de tak. Bij twijfel wachten met snoeien tot het voorjaar. De eerste knoppen in de boom die groen worden zijn altijd bloemknoppen en bladknoppen worden pas zo'n veertien dagen later 'wakker'. Bij het 'wakker' worden van de bloemknoppen kunt je nog rustig snoeien.

Appelbomen (*Malus domestica*)

- Alkmene
- Beemster Vroeg
- Bellefleur
- Charles Ross
- Cox Pomona
- Early Victoria
- Framboosappel
- Glorie van Holland
- Groninger Kroon
- Hollandse Bellefleur
- Ingrid Marie
- Jacques Lebel
- James Grieve
- Karmijn de Sonnaville
- Keizer Alexander
- Laxton Superbe
- Lekker Beetje
- Lombarts Calville
- Notaris Appel
- Peperappel
- Rode Boskoop
- Santana
- Schagerrood
- Schellinkhouster
- Schöner von Nordhausen
- Streepjesappel/ Zijden Hempje
- Von Zuccamaglio's Renette
- Winterramboer
- Zoete Kroon

Het geslacht *Malus* kan grofweg ingedeeld worden in twee type appels: Sierappels en consumptieappels.

De sierappels worden gekweekt vanwege hun mooie kleur. Ze zijn minder lekker dan de consumptieappels. Over de hele wereld zijn duizenden apperassen voor consumptie bekend. Ze stammen af van de nog altijd in de Kaukasus aanwezige *Malus sieversii*. Tijdens de handel langs de zijderoute zijn de appels verspreid naar het Romeinse Rijk alwaar de teelt van appels zich ontwikkelde. Van hieruit is de appelteelt over Europa verspreid geraakt. Omdat de appel al lang tot het dagelijks eten wordt gerekend, zijn er ook veel verhalen over. Van sprookjes zoals Sneeuwwitje tot de Griekse mythologie waarin de twistappel met de tekst 'aan de mooiste' tweespalt onder de godinnen veroorzaakt. Het aardige van appelbomen is dat ze voor vruchten in het najaar maar ook voor mooie bloesem in het voorjaar en een prima bladerdek in de zomer zorgen. Voor goede vruchtvorming, zowel in aantal als grootte, hebben bijna alle apperassen kruisbestuiving nodig. Dat betekent dat minimaal twee apperassen elkaar moeten bestuiven.

Alkmene

Plaats op locatie	Nr 26 Gesponsord door Piet Blom
Afkomst	Deze appel is ontstaan uit een kruising tussen de Cox Orange Pippin en een onbekende Duitse appel, in 1962 in de handel gebracht
Uiterlijk	Alkmene is een oranjerode appel op een gele ondergrond. De appel heeft een goede vaste structuur met room-wit vruchtvlees.
Smaak	De Alkmene-appel heeft de smaak: zachtzuur.
Pluktijd	Alkmene kan geplukt worden vanaf eind augustus tot eind september en is beperkt - ten hoogste enkele weken - bewaarbaar.
Consumptie	Alkmene kan voor het maken van appelmoes gebruikt worden. hij kan slecht bewaard worden
Gebruik	een tamelijk vroege lekkere handappel
Opmerkingen	De Alkmene-appel, <i>Malus domestica</i> 'Alkmene' in het Latijn, is niet zelf bestuivend, goed immuun en is maar kort bewaarbaar. Deze plant bloeit vroeg, in een wit tot lichtroze bloesem. De knoppen van de bloesem zijn donkerroze.

Beemster Vroeg

<i>Plaats op locatie</i>	Nr 17
<i>Afkomst</i>	is een zaailing uit een plantsoen in Midden Beemster
<i>Uiterlijk</i>	kleine tot middelgrote geel- groene appel met rood-oranje gestreepte bloes
<i>Smaak</i>	friszuur - smakelijke appel
<i>Pluktijd</i>	augustus
<i>Consumptie</i>	met enkele weken na het plukken
<i>Gebruik</i>	Handappel. Frisse smaak.
<i>Opmerkingen</i>	Opmerkingen zaadjes waarschijnlijk van een weggeworpen klokhuis waarschijnlijk een zaailing van Stark Earliest. Weinig ziekte gevoelig.

Charles Ross

Plaats op locatie	Nr 16
Afkomst	krusing van Peasgood Nonsuch x Cox's Orange Pippin
Uiterlijk	grote appel, op de geelgroene grondkleur een mooie scharlaken rode dekkleur met streepjes.
Smaak	smaak is goed, wordt gauw melig
Pluktijd	eind september
Consumptie	tot november
Gebruik	hand- en moesappel. Kan na de oogst meteen worden gebruikt
Opmerkingen	de boom draagt veel. De appel kan na verloop van tijd wat melig worden. Komt nog sporadisch in Noord-Holland voor.

Cox Pomona

Plaats op locatie	Nr 14
Afkomst	gekweekt door Cox in Engeland - 1825
Uiterlijk	middelgrote tot grote appel - grondkleur geel met een prachtige rode, wat gestreepte dekkleur
Smaak	lichtzuur, sappig met een beetje aroma
Pluktijd	1e helft oktober
Consumptie	tot december
Gebruik	handappel
Opmerkingen	enigszins gevoelig voor schurft. Werd in Noord-Holland aangetroffen maar is lange tijd verdrongen geweest.

Early Victoria

Plaats op locatie	Nr 36 Gesponsord door Marijke Frederiks
Afkomst	in de handel gebracht door Cross te Wisbeck in 1899, onder de naam Emneth Early
Uiterlijk	Middelgrote, geelgroene vrucht
Smaak	De smaak is scherp zuur. Het gebruik is voor de moes
Pluktijd	vanaf augustus.
Consumptie	Moesappel van matige kwaliteit, door sommigen als zure handappel gewaardeerd.
Gebruik	Slechts kort te bewaren
Opmerkingen	Zeer gezonde, steil groeiende boom. Is ooit vanwege de hoge productiviteit een gewilde appel in de teelt geweest. Na het opkomen van de James Grieve, die omstreeks dezelfde tijd rijp is en kwalitatief en productief beter is, verdween de Early Victoria langzamerhand uit beeld.

Framboosappel (*Malus domestica*)

Plaats op locatie	Nr 18
Afkomst	onbekend - is een appelsoort (Calville) beschreven in Knoop - 1758
Uiterlijk	middelgrote appel, groengele grondkleur met bleekrood gestreepte dekkleur
Smaak	saprijk en geurig van smaak- aromatisch- rinsachtig. enigszins framboosachtig
Pluktijd	eind augustus
Consumptie	houdbaar tot november
Gebruik	handappel
Opmerkingen	zeer zeldzame appel

Glorie van Holland

Plaats op locatie	Nr 29 gesponsord door Wim Huijsmans Nr 31 Hoogstam
Afkomst	Glorie van Holland is een oud Nederlands ras. Die als zaailing gevonden werd in Rockanje (Zeeland) door Haselbach in 1880.
Uiterlijk	De vrucht is reeds vroeg in de zomer mooi gekleurd en wordt daardoor vaak te vroeg gebruikt.
Smaak	De vrucht is na de oogst eerst hard en zonder geur. Smaak wordt later in de tijd veel beter.
Pluktijd	Hand en moesappel, lekkere zacht zure smaak.
Consumptie	eind september, begin oktober.
Gebruik	vanaf oktober. Voor de pluk kan een gedeelte van de vruchten afvallen, die een beschimmeld klokhuis blijken te hebben
Opmerkingen	vrucht van redelijke kwaliteit met soms wat schimmel in het klokhuis
	Matige tot sterke groei. Vormt een vrij grote boom en een bolvormige kroon met stevig hout en donker, grof blad. Was in Groningen alleen bekend als hoogstam. Was in Zeeland ook als struik belangrijk.

Groninger Kroon

Plaats op locatie	Nr 7 Hoogstam Nr 10 Hoogstam
Afkomst	De appel <i>Malus domestica</i> 'Groninger Kroon' is een zeer oud appelras. Groninger Kroon werd gevonden door S.H. Brouwer te Noordbroek in de tuin van dhr. Engels, omstreeks 1875. De heer Brouwer heeft deze appel naar zijn vrouw Jantje Kroon genoemd.
Uiterlijk	De vruchten zijn geel met rode strepen. Het is een moes- of handappel en het vaste vruchtvlees smaakt zachtzuur.
Smaak	Goede handappel, minder geschikt als moesappel. Zacht zuur met een goed aroma. Is bijzonder rijk aan vitamine C
Pluktijd	Rijptijd oktober
Consumptie	tot half maart
Gebruik	Omdat dit oude appels niet gevoelig is voor ziektes en weinig onderhoud vraagt, voldoet het nog steeds.
Opmerkingen	Deze vrij kleine appel met mooie bloes heeft een goede smaak en is goed te bewaren. Zelf bestuivend. Matig sterke groeier. Vormt een wat piramidale boom

Hollandse Bellefleur

Plaats op locatie	Nr 28 Gesponsord door Wim Huijsmans
Afkomst	Er zijn diverse types Bellefleuren: Bataafse, Brabantse, Dubbele, Enkele, Franse, Rode, Westlandse, Zure, Ossenkop e.d.
Uiterlijk	kleine hoge, rood gestreepte appel van middelmatige kwaliteit
Smaak	De kleine tot middelgrote vruchten zijn bonkig, maar fraai gekleurd.
Pluktijd	oktober
Consumptie	Zeer lang te bewaren: tot ver in het voorjaar Bekende groep van oude appelrassen, die vooral keuken-appels bieden, waarvan sommige variëteiten ook als (vaak matige) handappel te gebruiken zijn
Gebruik	hand/moes/bakken
Opmerkingen	Bellefleuren hebben een grote landschappelijke waarde: omdat ze fraaie bomen vormen

Ingrid Marie

Plaats op locatie	Nr 37 Gesponsord door Jaap Schouten
Afkomst	Denemarken, gevonden omstreeks 1910 aan de tuinbouwschool Flemlöse, Fünen; genoemd naar de dochter van de leraar K. Madsen. Verspreid vanaf 1936 door C. Matthiesen, Korsör.
Bestuivers	Cox's, James grieve, Lombarts Calville
Uiterlijk	kleur van de appel is rood
Smaak	Zacht, zoetzuur van smaak
Pluktijd	Eind september
Consumptie Gebruik	Kan ook als stoofappel worden gebruikt
Opmerkingen	Vruchtbaarheid zeer vroeg en regelmatig. Beurtjaren komen voor na overvloedige dracht

Jacques Lebel

Plaats op locatie	Nr 12 Hoogstam
Afkomst	Door Jacques Lebel, boomkweker in Amiens, Frankrijk, omstreeks 1825 ontdekt en door A.Leroy in de handel gebracht sedert 1849. Internationaal ras met grote verspreiding in de hoogstamboomgaarden
Uiterlijk	Grote tot zeer grote gele vrucht met enige rode strepen. Erg taaie vettige schil.
Smaak	Zeer sappig en zuur, maar met weinig zoet en weinig aroma. Na rijping ook als handappel geschikt.
Pluktijd	de pluk kan reeds beginnen vanaf eind augustus en voortgezet worden tot einde september. Men kan de vruchten niet langer aan de boom laten hangen vanwege zijn korte steel en is uitermate windgevoelig. Bovendien duwen de vruchten elkaar letterlijk af vanaf oktober tot januari.
Consumptie	
Gebruik	is bij uitstek een compoteappel en bakappel en wordt tevens gebruikt voor het maken van stroop. Uit de appels wordt pectine gewonnen. De vruchten worden tevens gedroogd voor het maken van appelringen. Kort na de pluk is Jacques Lebel ook lekker als dessertappel. De vruchten kennen een goede natuurlijke bewaring tot half november- begin december, waarbij het typisch aroma behouden blijft Na rijping ook als handappel geschikt
Opmerkingen	De boom heeft weinig last van ziekten, soms schurft en stip op blad en vrucht. Is ten gevolge van de grote groeikracht gevoelig voor bloedluis.

James Grieve

Plaats op locatie	Nr 40 Gesponsord door Cees Ridder voor Maartje
Afkomst	In 1880 door J. Grieve in Schotland gevonden
Uiterlijk	Het ras is in de handel gebracht door de firma Dickson te Edinburgh. Dat was rond 1890. Grote tot middelgrote fraaie lichtgele vrucht met blos en met wat zacht vruchtvlees. Werd door gemis aan kleur aanvankelijk minder gewaardeerd, maar er zijn daarna meerdere kleurmutanten in omloop gekomen.
Smaak	Zachte zure smaak, goede aroma, en lekker verfrissend.
Pluktijd	Half augustus
Consumptie	Augustus/september en slechts kort bewaarbaar.
Gebruik	De rode mutanten zijn een paar weken later rijp. Bekende oude handappel met een goede smaak, die ook als moesappel te gebruiken is. Minder geschikt voor sap of gebak.
Opmerkingen	Vruchtbare, kleine ronde boom. Omdat de vruchten ongelijk rijpen is doorplukken noodzakelijk.

Karmijn de Sonnaville

Plaats op locatie	Nr Nr 38 Gesponosrd door Jaap Schouten
Afkomst	van Nederlandse herkomst. De kweker, P. de Sonnaville, heeft het in 1971 onder licentie op de markt gebracht. Het is een kruising van de Cox met Jonathan (eerder Schone van Boskoop)
Smaak	sappig, zoet met aangenaam rinse smaak.
Pluktijd	Pluktijd is eind oktober begin november
Consumptie	(volgens veel POMmers de lekkerste appel voor taart, ook goed als handappel)
Gebruik	Hand en moesappel, kort te bewaren. Middel vast vruchtvlees,
Opmerkingen	een ras dat zich goed leent voor sapverwerking, voor beperkte huisverkoop en voor de particuliere tuin.

Keizer Alexander

Plaats op locatie	Nr 4
Afkomst	rond 1800 door de tuinlieden van de Russische Tsaar Alexander I gekweekt en over Europa verspreid.
Uiterlijk	grote appel, bij rijpheid grondkleur geel met dekkleur rood en gestreept. Grote vrucht
Smaak	zacht en sappig zoet. Vruchtvlees wit.
Pluktijd	eind september tot begin oktober
Consumptie	tot eind november
Gebruik	meer een showappel dan een gebruiksappel.
Opmerkingen	Synoniem: Empire of Napoleon

Laxton Superbe

Plaats op locatie	Nr 11 Hoogstam
Afkomst	Gewonnen door de gebroeders Laxton te Bedford en in 1918 in de handel gebracht
Uiterlijk	lijkt op Cox
Smaak	De smaak lijkt wat op die van Cox's.
Pluktijd	begin/midden oktober.
Consumptie	oktober tot februari/maart.
Gebruik	Wanneer te vroeg wordt geplukt, worden de vruchten snel slap.

Lekker Beetje

Plaats op locatie	Nr 13
Afkomst	Noord-Holland. gevonden aan de Oostdijk / Zuidoost Beemster
Uiterlijk	kleine tot middelgrote appel, groenige grondkleur met een paarsrode dekkleur
Smaak	weinig smaak, maar fris
Pluktijd	eind september – half oktober
Consumptie	van november tot februari
Gebruik	hand en moes appel
Opmerkingen	lijkt op Rode Tulp, maar die is veel vroeger rijp.

Lombarts Calville (Witte winter)

Plaats op locatie	Nr 39 Gesponsord door Jaap Schouten
Afkomst	Gewonnen door Pierre Lombarts te Zundert in 1906 en in 1911 door de fa. Lombarts in den handel gebracht.
Uiterlijk	De geelgroene appels hebben een kenmerkende waslaag
Smaak	zachtzuur en goed te bewaren
Pluktijd	eind september
Consumptie	middel matige grootte appels, die fraai geel van kleur zijn
Gebruik	De smaak is uitstekend, het is een zachte sappige appel met een goed aroma. Het vruchtvlees is roomwit van kleur. Het is een handappel, maar door de goede consistentie van het vruchtvlees geschikt voor alle soorten van verwerking.
Opmerkingen	Hij draagt al op jonge leeftijd vruchten. De oogst is zeer wisselend, maar regelmatig goed. De boom heeft snel last van beurtjaren, wat kan worden voorkomen door tijdige en voldoende snoei. De Lombarts Calville heeft andere appelbomen in de buurt nodig om appels te produceren, de Cox Orange Pippin , Golden Delicious en de James Grieve zijn goede kruisbestuivers (bestuiven elkaar) voor deze appelboom, de Benoni is een goede bestuiver.

Notarisappel

Plaats op locatie	Nr 7 Hoogstam Nr 9 Hoogstam
Afkomst	Gewonnen door notaris J. H. Th. van den Ham te Lunteren, omstreeks 1890. Vermoedelijk vanwege kleur- en smaakovereenkomst zaailing van de Princesse Noble, al is ze veel groter.
Uiterlijk	Eén van de mooiste appels, bovendien een goede hand- en moesappel.
Smaak	Het is een grote en zeer goede lichtzure handappel, rijk aan vitamine C.
Pluktijd	eind september - begin oktober.
Consumptie	november tot januari.
Gebruik	Zeer goede handappel / dessertappel. Appelmoes en sap.
Opmerkingen	Aanvankelijk matig vruchtbaar, later zeer vruchtbaar De appel is zeer variabel van vorm. Kenmerkend is ook de wat vettige schil. De boom groeit zeer sterk en vormt een grote brede boom. Vraagt een luwe standplaats. Vooral geschikt voor droge gronden.

Peperappel

Plaats op locatie	Nr 48 Gesponsord door Maria Plug
Afkomst	<i>line Vere</i> van Louis Couperus staat te lezen een passage over het sinterklaasfeest. Hier staat dat er gestrooid werd met mandarijntjes, peperappels en hazelnoten in plaats van de pepernoten en schuimpjes die zwarte pieten tegenwoordig rondstrooien.
Uiterlijk	De kleur van deze appel is onzuiver groenachtig geel
Smaak	Handappel, aangenaam zuur van smaak
Pluktijd	Oktober
Consumptie	zeer mild dragend; de vrucht lijdt zeer weinig van het vervoer en is ook daarom een goede marktappel.
Gebruik	voor het dessert, ook om de vorm; uitmuntend geschikt voor het maken van appelkoekjes.
Opmerkingen	

Rode Boskoop

Plaats op locatie	Nr 3 Hoogstam Nr 6 Hoogstam
Afkomst	Rond 1850 in Boskoop ontstaan. De meest succesvolle oude Nederlandse appel
Uiterlijk	De kleur kan behalve een variëteitskenmerk, ook een indicatie van de grondsoort zijn. Zo geven grasboomgaarden beter gekleurde appels dan bomen op zwarte grond. Op klei is de hoofdkleur bruin met een rood wangetje en is het vruchtvlees gelig. Op zandgrond is de vrucht groen, het vruchtvlees wit en de zure smaak aanvankelijk onaangenaam. De smaak is op goede grond bij de pluk al aangenaam zuur.
Smaak	Zure smaak
Pluktijd	half oktober
Consumptie	heeft een goede natuurlijke bewaring tot maart.
Gebruik	Prima hand- en moesappel. . Vruchten van eenzelfde boom verschillen sterk in smaak en uiterlijk.
Opmerkingen	De boom wordt fors, groeit breed uit, heeft een wat ijle kroon en vraagt op den duur veel ruimte (Onderhevig aan schurft, wollige bloedluis en wormstekigheid. Vruchten gevoelig voor stip en Moniliarot

Er komen in oude boomgaarden meerdere op Goudreinette gelijkende reinettesoorten voor, d.w.z. appels met veel roest en met het kenmerkende Reinette-aroma. Om enkele te noemen: Blenheim Reinette (de beste voor de appeltaart), Canada Reinette Gris, Kasseler Reinette, Muskaat Reinette, Reinette Carpentier, Reinette Clochard, Reinette de Coulon (sterke gezonde soort), Reinette Damason, Reinette de France (de allerlekkerste Reinette!), Reinette Descadre, Zabergäu Reinette. Plantadvies:

Santana

Plaats op locatie	Nr 35 Hoogstam
Afkomst	Santana is in 1978 ontstaan uit de kruising Elstar x Priscilla , uitgevoerd door de Universiteit van Wageningen en is in 1996 in de handel gekomen
Uiterlijk	Het is een iets gestreepte tot donkerrode appel op geelgroene ondergrond. De rijpe vruchten hebben na bewaring een vettige schil.
Smaak	De rijpe appel heeft een frizure en aromatische smaak
Pluktijd	oktober
Consumptie	Pas vanaf half oktober is de appel te eten, maar in het begin nogal zuur.
Gebruik	De appel is onder speciale bewaaromstandigheden te bewaren tot eind februari.
Opmerkingen	De groei van de boom is sterk en deze vormt lange takken. De volle bloei valt in de eerste week van mei. Mensen die allergisch reageren op appels kunnen vaak wel Santana-appels eten: onderzoek heeft uitgewezen dat driekwart van hen geen klachten krijgt.

Schagerrood

Plaats op locatie	Nr 5 Hoogstam
Afkomst	Noord-Holland. gevonden aan de Oostdijk / Zuidoost Beemster
Uiterlijk	kleine tot middelgrote appel, groenige grondkleur met een paarsrode dekkleur
Smaak	weinig smaak, maar fris
Pluktijd	eind september – half oktober
Consumptie	van november tot februari
Gebruik	hand en moes appel
Opmerkingen	lijkt op Rode Tulp, maar die is veel vroeger rijp.

Schellinkhouter

Plaats op locatie	Nr 2 Hoogstam Nr 25 Gesponsord door Lydia Smits tnv Esmée
Afkomst	Goede handappel, gevonden in het Noord-Hollandse Schellinkhout, die volgens het Handboek van de Fruitteelt van Prof. Sprenger uit de dertigerjaren van de vorige eeuw ook in Groningen goed voldeed
Uiterlijk	grote vrucht, bleekgeel met rode strepen, onregelmatig van vorm. Wit sappig vruchtvleesvlees,
Smaak	lichtzuur met aangenaam aroma, dat aan Princesse Noble doet denken
Pluktijd	september oktober
Consumptie	oktober - november.
Gebruik	leder die een appel lust, lust vast ook wel een Schellinkhouter. Dat is zijn sterke kant. Maar het is waarschijnlijk ook de reden dat hij nooit echt buiten West Friesland wortel heeft geschoten. Hij is te weinig uitgesproken bijzonder. Als Dekker in 1985 in plaats van in 1885 zijn Schellinkhouter had ontdekt en hij commerciële antennes had gehad, zou het ras, alleen uitgaand van smaak, wellicht door heel Nederland en daarbuiten verspreid zijn geraakt. De appel heeft het immers in zich door een breed publiek lekker gevonden te worden. Helaas heeft de appel voor de moderne appelboeren ook nadelen, zoals zijn ongelijke grootte en ongelijkvormigheid. Het zit er dus niet in dat de Schellinkhouter nog een commercieel ras zal worden. Maar voor wie gewoon een lekkere goede herfstappel wil hebben is de Schellinkhout alleszins aan te bevelen. Ook buiten West Friesland.

Schöner von Nordhausen

Plaats op locatie	Nr 30 Hoogstam Nr 47 Halfstam gesponsord door Joost Paijmans
Afkomst	Zaailing, door hovenier Kaiser uit Nordhausen (in de Harz) gewonnen in de eerste helft van de 19e eeuw en in 1892 in de handel gebracht. e.e.a. door Rietsema,
Uiterlijk	Zeer fraaie middelgrote tot grote vrucht, groen tot bleek groengeel met rode tot licht purperen blos.
Smaak	Lekkere hand- en moesappel. Wit vruchtvlees dat sappig en zoetzuur is
Pluktijd	midden tot eind oktober.
Consumptie	consumptierijp: vanaf november tot half januari. .
Gebruik	behoort echter tot de goede winterappels. De vrucht is mooi van uiterlijk en door zijn grootte geschikt voor den handel.
Opmerkingen	Heeft weinig last van ziekten.
Bevruchters	Geschikt om de Schone van Boskoop en de Transparente Jaune te bestuiven.

Streepjesappel (couleur de chair)

Plaats op locatie	Nr 27 Gesponsord door Piet Blom Nr 49 Gesponsord door Jan Mark Oosting
Afkomst	Het Zomer Zijdenhempje, ook wel 'Streepkesappel' genoemd. De naam verwijst naar het fraaie bedauwde uiterlijk van de vrucht.
Uiterlijk	aanvankelijk groen, bij rijping verkleurend tot bijna wit met rode streepjes aan de zonkant. Zeer gladde schil.
Smaak	zacht zuur, aromatisch en heerlijk van smaak
Pluktijd	augustus
Consumptie	fijn zacht vruchtvlees, augustus – september, kort bewaarbaar
Gebruik	Zeer oude handappel en fraaie tentoonstellingsappel. Sporadisch te vinden.
Opmerkingen	De naam Streepjesappel is moeilijk te vinden. Het uitstervende ras komt niet voor in de rassenlijst, dit komt, zo wordt geschreven, voortkomt omdat de appel niet houdbaar is. Dit ras is waarschijnlijk de Couleur de Chair, een Franse appel, die door, J.H. Knoop als identiek met Cousinot d'Été, synoniem van de Somer-Kroon wordt gezien.

Von Zuccamaglio's Renette

Plaats op locatie	Nr 50 Gesponsord door Jos van Kleef
Afkomst	Ras afkomstig uit Duitsland in 1878 in Grevenbroich, Diedrich Uhlhorm junior.
Uiterlijk	Kleur geel met rood met wit sappig vruchtvlees.
Smaak	zoete, zeer lekkere 'Cox's smaak'.
Pluktijd	Oogsten: kan geoogst worden omstreeks november en bewaard worden tot maart.
Consumptie	Behoort tot de beste dessertappels in de voorwinter
Gebruik	Vruchtbaar op zeer jeugdige leertijd. Later dikwijls overmatig vruchtbaar.
Opmerkingen	Vruchtdunning noodzakelijk om beurtjaren zo mogelijk te voorkomen en de vruchten op voldoende grootte te doen uitgroeien.

Winterrambour

Plaats op locatie	Nr 1 Hoogstam
Afkomst	volgens sommige bronnen is deze variëteit uit Frankrijk afkomstig, volgens andere uit België. Zeker is dat deze variëteit de voornaamste van de Rambourtypen is.
Uiterlijk	Geel, Groen, Rood, Roze, Wit
Smaak	fris zuur
Pluktijd	september
Consumptie	moesappel, dessertappel en bewaarappel,
Gebruik	Zowel als dessertappel, als keukenappel en voor de sap productie gewaardeerd
Opmerkingen	

Zoete (winter)Kroon

Plaats op locatie	Nr 51 Gesponsord door John Vink
Afkomst	Gevonden rond 1870 en door Brouwer rond 1890 in de handel gebracht. Dit ras werd Zoete Kroon genoemd om het te onderscheiden van een ander Gronings ras, de Groninger Kroon, dat ook wel Zure Kroon werd genoemd. Dit ras werd hoofdzakelijk in Groningen en wat in Noord-Holland geteeld. De Zoete Kroon is later opgekomen en ook weer later afgevoerd dan de Zoete Ermgaard, namelijk in 1975, maar de vrucht is kwalitatief iets minder dan de Zoete Ermgaard. De appel is genoemd naar de vrouw van de heer Brouwer, Jantje Kroon. Ook de Groninger Kroon is naar haar genoemd.
Uiterlijk	Middelgrote platronde vrucht, fraai glimmend rood met donkerrode strepen
Smaak	Zoete hand-en potappel. Aromatisch zoet van smaak
Pluktijd	Vanaf eind september is deze appel plukrijp en consumptierijp
Consumptie	zoete appel, ook goed om te drogen
Gebruik	Dichte groei, vaak kleine vruchten en beurtjaren, vooral bij oudere bomen, waardoor dunnen en snoeien regelmatig nodig is. Buitengewoon gezonde boom
Opmerkingen	de appelboom Zoete Kroon is een goede groeier, met een brede tot ronde kroon.

Perenbomen (*Pyrus communis*)

- Beurré Hardy Hoogstam
- Beurré Hardy Halfstam
- Charneux
- Kamperveen
- Kleipeer
- Kruidenier
- Légipont (Fondante de Charneux) Hoogstam
- Noord-Hollandse Suikerpeer
- Pierre Corneille
- Sappig Groentje
- Triomphe de Vienne
- Williams
- Winterriet
- Zoete Brederode

Peren zijn grofweg te onderscheiden in handperen en stoofperen. De handpeer heeft over het algemeen een groene kleur met soms een rode blos aan de zonzijde, een zachte schil die eenvoudig te verwijderen is, en sappig en zacht vruchtvlees. De stoofpeer is ook groen maar is droog en hard, en wordt alleen na lang koken eetbaar.

Beurré Hardy

Plaats op locatie	Nr 23 Gesponsord door Piet Blom Nr 33 Hoogstam
Afkomst	gewonnen door Bonnet te Boulogne-sur-Mer, omstreeks 1820 en door Jamin, Bourg la Reine in den handel gebracht in 1840.
Uiterlijk	Hij heeft een grauwigroene met roestbruine kleur en een stevige schil.
Smaak	‘smeltend’ zoete smaak en is lekker om uit het vuistje te eten.
Pluktijd	september en oktober
Consumptie	zeer saprijk, smeltend, zoet, aangenaam aroma
Gebruik	Moeten goed op tijd worden gegeten, daar ze nog al spoedig beurs worden. Men behandelt ze voorzichtig.
Opmerkingen bestuivers	middelgrote, korte, rondbuikige handpeer. De term ‘Beurré’, wat in het Frans ‘boter’ betekent, werd door de Fransen aan deze peer gegeven vanwege het sappige, zachte vruchtvlees. Mag onder de eerste klasse peren worden gerekend. De vruchten zijn bijna altijd gaaf en zonder vlekken.

Charneux

Plaats op locatie	Nr 24 Gesponsord door Lydia Smits tnv Beau
Afkomst	Deze soort werd omstreeks 1800 door Martin-Joseph Lézipont (5 april 1778 - 26 augustus 1862) uit het plaatsje Larbuisson bij Charneu in de provincie Luik (België) rond 1800 gevonden, als een spontane zaailing in een vergeten hoek, en naar zijn eigen tuin overgebracht. Men moest tot 1825 wachten op een degelijke beschrijving, die dan door Dr. Diel uit Stuttgart werd verschaft. Intussen is er een Babylonische spraakverwarring rond deze soort ontstaan en zo verkreeg men wel meer dan 35 synoniemen.
Uiterlijk	kleur van de peer is groengeel
Smaak	lichtzoet
Pluktijd	eind september
Consumptie	Rijptijd: eind november
Gebruik	handpeer goed bewaarbaar
Opmerkingen	Witbloeiende perenboom met grote vruchten. Geschikt als: handpeer, Zelf bestuivend: nee,

Kamperveen

Plaats op locatie	Nr 19
Afkomst	Onbekend, zeer oud ras
Uiterlijk	middelgrote tot kleine peer, geelbruin met een prachtige bloes
Smaak	heerlijke stoofpeer
Pluktijd	eind september
Consumptie	lang bewaarbaar
Gebruik	stoofpeer Geelbruin met goede bloes, lang bewaarbaar. Kookt rood bij het stoven
Opmerkingen	synoniem Kamper-Venus of Kampervener. Wordt in N-H soms verwisseld met Gratiool/Pondspeer

Kleipeer

Plaats op locatie	Nr 42 Gesponsord door Maarten van der Putten
Afkomst	De herkomst is onbekend. Dit peren ras is wellicht al rond 1700 in Nederland ontstaan. Winterjan genoemd; in Groningen Mandjespeer
Uiterlijk	Hardgroen met veel roest, bij rijpheid geelgroen
Smaak	wat smaak betreft altijd een zeer gewaardeerde peer geweest, zoete smaak
Pluktijd	Oktober
Consumptie	Een van de beste stoofperen. Houdbaar tot maart
Gebruik	Gebruik alleen in de keuken als stoofpeer. Is een roodkoker en vraagt weinig suiker. Kookt iets minder rood dan Gieser Wildeman. De vruchten blijven lang aan de boom hangen en kunnen dus laat geplukt worden
Opmerkingen	Komt algemeen voor en behoort tot een der beste stoofperen.

Kruidenier ofwel de Oomskinderpeer

Plaats op locatie	Nr 43 Gesponsord door Josee Hage
Afkomst	De Kruidenierspeer is waarschijnlijk rond de Eerste Wereldoorlog ontwikkeld. Zijn naamgever is, u raadt het al, de familie Kruidenier. Zeer vroege smakelijke handpeer, waarschijnlijk afkomstig uit Zuid-Holland.
Uiterlijk	Middelgrote brede geelgroene vrucht
Smaak	zoete, verder neutrale smaak
Pluktijd	augustus
Consumptie	De op één na vroegste peer in ons land is de Kruidenierspeer
Gebruik	Hand- en keuken gebruik
Opmerkingen	Boom groeit goed en vormt op later leeftijd een grote boom met groot wortelgestel en met veel kort vruchthout, waaraan dit ras goed te herkennen is

Legipont (Fondante de Charneu)

Plaats op locatie	Nr 32 Hoogstam
Afkomst	De Legipont heet naar de man die hem voor het eerst gekweekt heeft. Dat was Martin Joseph Legipont. Een Waalse Belg uit het Land van Herve. Een fermier- horticulteur, zoals men dat op zijn Frans zegt, dus een kweker. De goede man leefde in het gehucht Larbuisson. Dat ligt bij Charneux. Daarmee hebben we gelijk een eerste synoniem te pakken. De Legipont wordt ook wel Charneux genoemd. Mooier synoniem is: "Fondante de Charneux.
Uiterlijk	De vrucht is middelgroot. Hij is nogal smal toelopend bij de steel, maar is bij de kelk is hij nogal buikig. De vrucht is overwegend groen, maar heeft een klein blosje aan de kant waar de zon op schijnt. Wordt de vrucht echt rijp, dan verandert de kleur van de gladde schil naar geelgroen.
Smaak	ze hebben een zoete smaak met een sterk licht gemuskeerd aroma
Pluktijd	eind september/ begin oktober
Consumptie	De Legipont is een sappige vroege handpeer,
Gebruik	Gekoeld bij 2 tot 4 graden kan hij tot december bewaard worden
Opmerkingen	De Legipont is een herkenbare boom. De boom groeit matig, maar kan wel groot worden. Het is een nogal smalle boom.

Noord-Hollandse Suikerpeer

Plaats op locatie	Nr 44 Gesponsord door Jan van Vliet
Afkomst	Herkomst onbekend, vermoedelijk van Nederlandsche oorsprong. Zeer vroege zomerhandpeer. Ook wel Dubbele Franse suiker peer genoemd, in het Noorden vaak Koningspeer of Suikerpeer genoemd
Uiterlijk	Hard groen, bij rijpheid geelgroen met roestpuntjes en rond de steel vol roest
Smaak	Zeer zoet
Pluktijd	De peer is groen wanneer ze rijp is. In augustus/september
Consumptie	Een vroege handpeer, ook te gebruiken als stoofpeer. Smaakt zeer zoet. Ook goed voor verwerking in bijv. dranken.
Gebruik	Hoewel suikerpeer als handpeer goed gegeten kan worden is het ook een stoofpeer is dan als steenpeer bekend
Opmerkingen	Suikerpeer is zeldzaam geworden. De suikerpeer kan maar drie dagen bewaard worden. Wacht niet tot de suikerpeer vanzelf van de takken valt, de peer is dan buikziek, er is dan te lang gewacht met het oogsten.

Pierre Corneille

Plaats op locatie	Nr 20
Afkomst	Frankrijk – Rouen – 1890. In 1894 in de handel genomen
Uiterlijk	Middelgrote vrucht, bruinroestig gevlekt op geelgroene grondkleur.
Smaak	zoet, smeltend.
Pluktijd	eind september-begin oktober
Consumptie	oktober – half november
Gebruik	Handpeer. Middelgrote vruchten. Bruingeel groene kleur. Zeer zoet en zacht vruchtvlees
Opmerkingen	Is in de jaren tachtig vorige eeuw weer in de handel gebracht, maar was niet geschikt.

Sappig Groentje

Plaats op locatie	Nr 21
Afkomst	onbekend
Uiterlijk	een zoetzure kleine, bijna ronde handpeer
Smaak	sappig
Pluktijd	eind september – half oktober
Consumptie	oktober
Gebruik	Bijna ronde en sappige handpeer. Kan na korte bewaring worden gegeten
Opmerkingen	zeer oud.

Triomphe de Vienne

Plaats op locatie	Nr 22 Gesponsord door Piet Blom
Afkomst	M. Longueval, Frankrijk
Uiterlijk	tamelijk groot tot zeer groot, regelmatig gevormd, groen tot bronskleurig
Smaak	goed, sappig, zoet,
Pluktijd	eerste helft van september
Consumptie	. Peren van het ras Triomphe de Vienne zijn van half augustus tot en met september beschikbaar van Nederlandse bomen.
Gebruik	De peer is lekker als handpeer en heerlijk om te verwerken in een frisse salade of dessert
Opmerkingen	Goede vervanger voor bijv. de Conference of Doyenne du Comice. De Triomphe de Vienne is erg populair, omdat het zeer grote vruchten geeft.

Williams

Plaats op locatie	Nr 41 Gesponsord door Cees Ridder tnv Lieneke
Afkomst	is een zeer oud peren ras gewonnen door Stair Wheeler te ALdermaston en door Richard Williams (1770), lid van London Society voor tuinbouw verspreid over Engeland en Frankrijk. Wereldwijd de meest geteelde peer.
Uiterlijk	De vruchten zijn middelgroot, onregelmatig gevormd, donkergroen met roestvlekjes, goudgeel bij rijping
Smaak	ze hebben een zoete smaak met een sterk licht gemuskeerd aroma
Pluktijd	Pluk ze halverwege september.
Consumptie	geringe bewaartijd, snel consumeren of inmaken. (consumptie in september
Gebruik	Omdat het een herfstpeer is, kunnen de vruchten niet lang bewaard worden. Prima handpeer, inmaak- en stoofpeer
Opmerkingen	een oude perensoort, maar de boom is zeer productief en brengt zeer sappige vruchten voort. Dat de peer tot de familie van de roosachtigen behoort is goed te zien aan de bloemen. Deze zijn wit en verschijnen in april. De geur is niet aantrekkelijk. Daarom worden de bloemen weinig bezocht door insecten, wat niet helpt met de bestuiving. De meeste peren kunnen zichzelf onvoldoende bestuiven en zijn daarom op hulp van andere rassen aangewezen

Winterriet

Plaats op locatie	Nr 46 Gesponsord door Joop Stepher
Afkomst	De herkomst van dit zelf bestuivende ras is onbekend. Zeer oud Nederlands ras, dat om onduidelijke redenen niet populair is geworden
Uiterlijk	gestoofd is de peer mooi rood van kleur en rins van smaak met zeer veel aroma.
Smaak	zoet en zéér aromatisch Kookt rozerood
Pluktijd	De pluktijd loopt van begin september tot in oktober
Consumptie	POM-ervaring: uitstekende stoofpeer, weinig ziektegevoelig, geen beurtjaren
Gebruik	vrij grote stoofpeer, rood kokend, zelf bestuivend!. De hoogte na 10 jaar is 4 m. De vruchtkleur is groen/bruin. Deze plant is zeer winterhard.
Opmerkingen	de Winterrietpeer is een oud stoofperen ras dat vroeger algemeen verspreid was in Nederland De naam verwijst waarschijnlijk naar de manier van bewaren. Het bewaren van de peren in kuilen op stro of riet en rietmatten was vroeger heel gebruikelijk. Op deze manier kunnen de peren tot in februari bewaard worden

Zoete Brederode

Plaats op locatie	Nr 45 Gesponsord door Johan Veldhoven
Afkomst	Waarschijnlijk een uit 1800 stammende Nederlandse peer welke vermoedelijk uit de veel voorkomende Brederode is ontstaan
Uiterlijk	De Zoete Brederode is een groen/rode ronde zoete rood kokende stoofpeer
Smaak	De Zoete Brederode heeft korrelig vruchtvlees en een iets rinzige smaak
Pluktijd	oktober
Consumptie	middelgrote peer breder dan lang, groen van kleur met aan de zonzijde een mooie bruinrode blos. smaak: een goede rood kokende stoofpeer met iets korrelig vruchtvlees en een iets rinzige smaak. gebruik: stoofpeer van december tot half maart
Gebruik	De Zoete Brederode is een rustige tot goede groeier voor de zwaardere gronden.
Opmerkingen	Brederode is een zeer bekende oude stoofpeer. Deze peer bloeit zeer vroeg en heeft een goed stuifmeel, is niet zelf bestuivend en wordt bestoven door Beurré Hardy en Kleipeer.

Bessen (*Ribes rubrum*, *nigrum*, *uva-crispa* en *vaccinium idaea*)

- *Ribes rubrum*
Jonkheer van Tets
- *Ribes nigrum*
Black Reward
- *Ribes uva-crispa*
Rosko
- *Vaccinium vitis-idaea*
Perle d'Amour

Zachtfruit

Onder de namen zachtfruit of houtig kleinfruit worden diverse soorten struiken gerekend, die lekkere en vaak mooi gekleurde vruchten geven. Dat zijn bijvoorbeeld de bes, de framboos en de braam. Het zijn heesters die weinig ruimte vragen en gemakkelijk groeien en vrucht dragen; ideale planten voor de tuin dus. Bessen (*Ribes*-soorten) groeien struikvormig. Framboos, braam, Japanse wijnbes (*Rubus*-soorten), maken lange scheuten, die moeten worden aangebonden. Het plukseizoen begint eind mei.

Ribes rubrum

Rode en witte bes of aalbes kunnen als struik in elke tuin worden geplant. Ze stellen geen speciale eisen.

Ribes nigrum

Door de typische geur en smaak van zwarte bes zijn de vruchten voornamelijk geschikt voor verwerking tot sap en jam.

Ribes uva-crispa

Rode, gele en groene kruisbes (*Ribes uva-crispa*) zijn gestekelde struiken met enigszins behaarde, grote bessen. De kruisbes verlangt humusrijke en vochthoudende grond.

Houd door snoeien voldoende licht in de struik. Vers eten of gebruiken voor sap of jam (zwarte bes)

Vaccinium vitis-idaea

In onze streken groeit blauwe bosbes (*Vaccinium myrtillus*) in bossen. Het is een beschermde plant, evenals andere *Vaccinium*-soorten zoals de rode bosbes.

Jonkheer van Tets (Rode aalbes)

Plaats op locatie	
Afkomst	Een beproefd zorgeloos oud ras
Uiterlijk	In de bloeiperiode, mei-juni, geeft zij groen-witte bloemen. Zij is winterhard maar niet wintergroen
Smaak	een zure, maar frisse smaak
Pluktijd	De prachtige bessen zijn eind juni rijp
Consumptie	
Gebruik	Geef haar een standplaats in de volle zon op een kalkarme, vochthoudende en beschutte plek. Geef haar ieder najaar en voor en tijdens de bloei, organische stalmest
Opmerkingen	De <i>Ribes rubrum</i> Jonkheer van Tets is een zeer sterke groeier en kan een hoogte van 200 cm bereiken. In het vroege voorjaar kan deze struik worden gesnoeid om de regelmatigheid van de oogst en de hoeveelheid en grootte van de bessen te bevorderen.

Black Reward (Zwarte aalbes)

Plaats op locatie

Afkomst

Uiterlijk groengele trossen, late bloei, zelf bestuivend

Smaak zoet aromatisch

Pluktijd 2^e helft juli

Consumptie het sap heeft de bekende cassis-smaak. Het vitamine-C-gehalte is hoog

Gebruik Door de typische geur en smaak van de zwarte bes zijn de vruchten voornamelijk geschikt voor verwerking in jam en sap.

Opmerkingen Een goed ras met een goede, sterke smaak

Kruisbes Ribes Uva-crispa Rosko

Plaats op locatie

Afkomst Ook van de kruisbes is de oorsprong onduidelijk, er is geen wilde soort van bekend

Uiterlijk Goede rode ras is, 'Rosko' (lichtrood, vrijwel onbehaarde vruchten)

Smaak De smaak van rijpe vruchten is over het algemeen vol en verrukkelijk.

Pluktijd De planten bloeien in april, de oogst valt in juli-augustus

Consumptie Kruisbessen zijn voor een lange tijd erg populair geweest in Nederland, maar de afgelopen jaren nauwelijks meer in de supermarkt te vinden. De iets zurige smaak en stugge schil zullen hier zeker in mee gedragen hebben,

Gebruik Deze bladverliezende rode kruisbes krijgt in mei/juni groenachtige bloempjes in hangende trossen.

Opmerkingen De kruisbessen groeien graag in voedzame, humusrijke grond. Ze mogen wat koeler staan en verdragen lichte schaduw.

Rode bosbes *Vaccinium vitis-idaea* 'Perle d'Amour'

Plaats op locatie

Afkomst Deze bosbesachtige plant is inheems in Noordwest-Europa en groeit in zure grond. De struikjes zijn wintergroen.

Uiterlijk heeft een klein bosbesachtig blad. Hoogte ca. 30 cm. Witte urnvormige bloempjes in mei-juni, vaak tweede bloei in augustus. Niet erg opvallend.

Smaak zeer aromatische bessen

Pluktijd De rode bessen zitten van september tot november aan de planten. De vrij onopvallende bloei valt in mei.

Consumptie De bessen worden wel heerlijke jams of compotes verwerkt.
Duits: Preiselbeere

Gebruik Voor lichte schaduw en humusrijke, zure zandgrond.
Uitstekend winterhard.

Opmerkingen Deze bosbesachtige plant is inheems in Noordwest-Europa en groeit in zure grond. De struikjes zijn wintergroen.
Halfschaduw, bodembedekkend en niet giftig

Met dank aan:

<http://www.spaarnwoude.nl/>

www.hoogstamfruitnh.com.

<http://www.stukart.nl>

[Gebr. Baars Hoofddorp BV](http://www.gebr-baars.nl)

Aannemings- & verhuurbedrijf

www.gebr-baars.nl

<http://www.fruitbomenkwekerij.nl>

Voor aanvullende info: harrylionsxxy@gmail.com